

**LIETUVOS RESPUBLIKOS SPECIALIŲ TYRIMŲ TARNYBOS ADMINISTRAVIMO
VALDYBA**

SUTINKU

(pareigų pavadinimas)

(parašas)

(vardas ir pavardė)

**NUTARIMAS
ATSISAKYTI PRADĖTI IKITEISMINĮ TYRIMĄ**

Data	2020-12-04
Surašymo vieta	Vilnius
Tyrimo medžiagos Nr.	M-7-01-00066-20

Nutarimą priėmė	Vyresnysis specialistas Rolandas Olšauskas
n u s t a t ė:	
Skundą, pareiškimą, pranešimą pateikęs asmuo	2020-11-24 Marius Žvinklys
<p>Nustatytos aplinkybės ir pagrindas, dėl kurių baudžiamasis procesas negalimas</p> <p><i>I. Prašymo esmė:</i></p> <p>1. Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnyboje (toliau – STT) 2020-11-24 gautas Mariaus Žvinklio prašymas, registracijos Nr. 5-01-12502, dėl ikiteisminio tyrimo pradėjimo pagal Lietuvos Respublikos baudžiamojo kodekso 189 str. (Nusikalstamu būdu gauto turto įgijimas arba realizavimas).</p> <p>2. Iš esmės pareiškėjas:</p> <p>2.1. nurodo, kad Vilniaus regiono apylinkės teismo Trakų rūmai nagrinėja civilinę bylą Nr. 2-3925-272/2020 pagal ieškovų M. Žvinklio ir Vladimiro Samsonovo/Tatjanos Samsonovos pateiktą ieškinį dėl žemės sklypų, esančių Smilgų g. 9 ir Smilgų g. 13, Šventininkų k., Trakų r. sav., pirkimo-pardavimo sandorių tarp jų ir atsakovės Irenos Madevič pripažinimo negaliojančiais ir restitucijos taikymo.</p> <p>2.2. teikia duomenis, kad Vilniaus regiono apylinkės teismo Trakų rūmai 2020-08-03 nutartimi civilinėje byloje Nr. 2-3925-272/2020 netenkino jo prašymo atsakovės I. Madevič atžvilgiu taikyti laikinąsias apsaugos priemones – žemės sklypo ir gyvenamojo namo, esančių Šventininkų k., Draugystės g. 50, taip pat penkių žemės sklypų, esančių Šventininkų k., Smilgų g. 15, 11, 7, 5 ir 3 areštą; bei atsakovei priklausančių piniginių lėšų areštą.</p> <p>2.3. nurodo, kad 2020-10-21 pirkimo-pardavimo sutartimi Nr. DA-5902 Irena Madevič pardavė, o UAB „Skardasta“ įgijo žemės sklypą, unikalusis Nr. 4400-3805-2994, esantį Smilgų g. 5, Šventininkų k., Senujų Trakų sen., Trakų r. sav.,</p> <p>2.4. mano, kad šis sandoris tarp I. Madevič ir UAB „Skardasta“ yra galimai nusikalstamas, kadangi:</p> <p>2.4.1. buvo sudarytas nesibaigus teisminiems ginčams tarp jo ir I. Madevič,</p> <p>2.4.2. žemės sklypo, esančio Smilgų g. 5, Šventininkų k., suformavimo pagrindu buvo Nacionalinės žemės tarnybos (toliau – NZT) Trakų skyriaus vedėjo Algio Podrezo 2014-12-19</p>	

įsakymas Nr. 46FPĮ-(14.46.124)-74, „Dėl pil. Irenos Madevič žemės sklypo (kadastro Nr. 7970/0003:349), esančio Šventininkų kaime, Senųjų Trakų seniūnijoje, Trakų rajono savivaldybėje, formavimo ir pertvarkymo projekto patvirtinimo“, kuris priimtas pažeidžiant Žemėtvarkos planavimo dokumentų tikrinimo taisyklių, patvirtintų NŽT direktoriaus 2013-02-06 įsakymu Nr. 1P-(1.3.)-64 „Dėl žemėtvarkos planavimo dokumentų tikrinimo taisyklių patvirtinimo“ 70 punktą,

2.5. ir prašo pradėti ikiteisminį tyrimą dėl I. Madevič ir jos interesams atstovaujančio advokato padėjėjo Marek Paškevič galimai padarytos nusikalstamos veikos, numatytos BK 189 str. 2 d.

II. Su prašymo nagrinėjimu susijusios aplinkybės:

3. Susipažinus su pareiškėjo pateiktais, taip pat VI „Registrų centras“ Nekilnojamojo turto registro duomenų bazėje, Lietuvos teismų informacinėje sistemoje LITEKO ir Integruotoje baudžiamojo proceso sistemoje IBPS patalpintais duomenimis, matyti, kad:

3.1. 2005-06-23 įsigytas I. Madevič žemės sklypas (kadastro Nr. 7970/0003:349), esantis Šventininkų kaime, Senųjų Trakų sen., Trakų rajono sav., NŽT Trakų skyriaus vedėjo 2015-01-22 sprendimo Nr. 46SK-(14.46.11.)-62 pagrindu buvo padalintas į penkiolika sklypų, iš kurių 14 žemės sklypų keičiama pagrindinė žemės naudojimo paskirtis iš žemės ūkio į kitą ir nustatomi naudojimo būdai – vienbučių ir dvibučių gyvenamųjų pastatų teritorijos.

3.2. Iš penkiolikos naujai suformuotų sklypų, 2017-01-13 ir 2017-01-20 M. Žvinklys įsigijo – 1) 0,1508 ha žemės sklypą, adresu Pievų g. 6, Šventininkų k., Trakų r. sav., 2) 0,1624 ha žemės sklypą, adresu Smilgų g. 1, Šventininkų k., Trakų r. sav., 3) 0,1519 ha žemės sklypą, esantį Smilgų g. 9, Šventininkų k., Trakų r. sav., kurių naudojimo būdai – vienbučių ir dvibučių gyvenamųjų pastatų teritorijos.

3.3. 2017-03-08 Trakų rajono savivaldybės administracija raštu Nr. AP3-898 atsisakė išduoti specialiuosius reikalavimus gyvenamajai statybai 0,1519 ha žemės sklypui, unikalus Nr. 4400-3805-3453, esančiam Smilgų g. 9, Šventininkų k., Trakų r. sav., kadangi sklypas patenka į naudingųjų iškasenų telkinių teritoriją.

3.4. 2017-04-20 Giedrius Jankauskas kreipėsi dėl patikrinimo, ar teisėtai jo įmonės klientui M. Žvinkliui priklausančiam žemės sklypui, esančiam Smilgų g. 9, Šventininkų k., Trakų r. sav., pagal detalų planą buvo suteikta namų valdos paskirtis.

3.5. 2017-05-23 Vilniaus apygardos prokuratūros Vilniaus apylinkės prokuratūros šeštame skyriuje (Trakai) pradėtas ikiteisminis tyrimas Nr. 02-2-00291-17 pagal BK 228 str. 1 d.

3.6. 2018-07-05 Vilniaus apygardos prokuratūros Vilniaus apylinkės prokuratūros šeštojo skyriaus (Trakai) prokurorė Žana Sokolovska ikiteisminį tyrimą Nr. 02-2-00291-17 nutraukė, nesant nusikalstamos veikos, numatytos BK 228 str. 1 d., požymių.

3.7. 2018-07-05 nutarime nutraukti ikiteisminį tyrimą pasisakyta, kad nors I. Madevič žemės sklypo (kadastro Nr. 7970/0003:349), esančio Šventininkų k., Senųjų Trakų sen., Trakų r. sav., formavimo ir pertvarkymo projektas buvo parengtas, suderintas ir patvirtintas nesant Lietuvos geologijos tarnybos sutikimo, šis pažeidimas nėra pakankamai pavojingas, kad užtrauktų baudžiamąją atsakomybę, kadangi šio reikalavimo nėra numatyta žemės sklypų formavimo ir pertvarkymo projektų rengimo, finansavimo, viešinimo, derinimo, tikrinimo ir tvirtinimo tvarką nustatančiose „Žemės sklypų formavimo ir pertvarkymo projektų rengimo ir įgyvendinimo taisyklėse“, kurios patvirtintos LR žemės ūkio ministro ir LR aplinkos ministro 2004-10-04 įsakymu Nr. 3D-452/D1-513. Todėl padaryta išvada, kad asmenų, rengusių ir tvirtinusių žemės sklypo (kadastro Nr. 7970/0003:349) formavimo ir pertvarkymo projektą, veiksmuose nėra nusikalstamos veikos, numatytos BK 228 str. 1 d., požymių.

3.8. Vilniaus apygardos teismas galutine 2018-10-17 nutartimi atmetė M. Žvinklio skundą dėl 2018-07-05 nutarimo nutraukti ikiteisminį tyrimą panaikinimo.

3.9. Vilniaus apygardos teismas galutine 2019-11-26 nutartimi paliko nenagrinėtu M. Žvinklio

skundą dėl ikiteisminio tyrimo atnaujinimo.

III. Prašyme nurodytų aplinkybių vertinimas:

4. Nagrinėjamu atveju vertintina, ar pareiškėjo M. Žvinklio pateikti ir papildomai surinkti duomenys leidžia pagrįstai manyti, kad I. Madevič ir jos interesams atstovaujančio advokato padėjėjo Marek Paškevič veiksmuose yra nusikalstamos veikos, numatytos BK 189 str. 2 d. požymiai ir, ar yra pakankamas pagrindas pradėti ikiteisminį tyrimą dėl minėtos nusikalstamos veikos.

5. BK 189 straipsnyje nustatyta atsakomybė už nusikalstamu būdu gauto turto įgijimą, naudojimąsi arba realizavimą, kaltininkui žinant, kad šis įgytas, naudotas ar realizuotas turtas gautas nusikalstamu būdu. Pagal BK 189 straipsnio 1–3 dalių dispoziciją turto įgijimas, naudojimas ir realizavimas yra šių veikų alternatyvūs objektyvieji požymiai, taigi baudžiamajai atsakomybei kilti pakanka bent vieno jų. Pažymėtina, kad šie objektyvieji požymiai aiškiai susieti su įrodytais aktyviais kaltininko veiksmais disponuojant nusikalstamos kilmės turtu (tokio turto gavimu iš neteisėto valdytojo, kuris padarė vagystę arba kitą savanaudišką nusikaltimą, naudojimusi tokiu turtu ar šio turto realizavimu) (kasacinė nutartis baudžiamojoje byloje Nr. 2K-114-489/2016). Nustatant asmens kaltumą įrodinėtinas ir BK 189 straipsnyje nurodytos nusikalstamos veikos subjektyvusis požymis – kaltė, kuri pasireiškia tiesiogine tyčia ir kurios turinį sudaro tai, kad kaltininkas žino, jog jis įgyja, naudoja arba realizuoja nusikalstamu būdu gautą turtą, ir nori taip veikti (kasacinės nutartys baudžiamosiose bylose Nr. 2K-259/2008, 2K-1/2011, 2K-99/2010, 2K-217/2010, 2K-185/2009, 2K-213/2013, 2K-7-88/2014, 2K-114-489/2016). Įstatymas nereikalauja, kad kaltininkas žinotų visas padaryto nusikaltimo aplinkybes, pakanka bendro supratimo apie kito asmens (ar jų grupės) padarytos nusikalstamos veikos pobūdį ir nusikalstamą turto gavimo būdą (kasacinės nutartys baudžiamosiose bylose Nr. 2K-271/2006, 2K-652/2012, 2K-213/2013, 2K-3/2014).

6. Ikiteisminį tyrimą atsisakytina pradėti dėl to, kad nenustatyti padarytos, daromos ir ketinamos daryti aptariamoms nusikalstamos veikos (BK 189 str.) požymiai, t. y. pavojingas veikimas:

6.1. Negauta ir nenustatyta jokių duomenų, kad 2005-06-23 I. Madevič žemės sklypą (kadastro Nr. 7970/0003:349), esantį Šventininkų kaime, Senųjų Trakų sen., Trakų rajono sav., įsigijo neteisėtai.

6.2. Aplinkybė, kad asmenys, rengę ir tvirtinę žemės sklypo (kadastro Nr. 7970/0003:349), esančio Šventininkų kaime, Senųjų Trakų sen., Trakų rajono sav., formavimo ir pertvarkymo projektą padarė Žemėtvarkos planavimo dokumentų tikrinimo taisyklių pažeidimus, nesupponuoja išvados, kad I. Madevič turto – 15 žemės sklypų, suformuotų padalijus žemės sklypą (kadastro Nr. 7970/0003:349), esantį Šventininkų kaime, Senųjų Trakų sen., Trakų rajono sav., kilmė tapo nusikalstama.

6.3. Vilniaus regiono apylinkės teismo Trakų rūmai 2020-08-03 nutartimi civilinėje byloje Nr. 2-3925-272/2020 netenkino M. Žvinklio prašymo atsakovės I. Madevič atžvilgiu taikyti laikinąsias apsaugos priemones – tame tarpe ir žemės sklypo, esančių, Smilgų g. 5, Šventininkų k., areštą, t. y. nesuvaržė I. Madevič teisės disponuoti šiuo sklypu savo nuožiūra.

6.4. Tai, kad žemės sklypo, esančių, Smilgų g. 5, Šventininkų k., naudojimo būdas - vienbučių ir dvibučių gyvenamųjų pastatų teritorija ir jame yra žemės gelmių išteklių telkiniai, neriboja UAB „Skardasta“ teisių įsigyti ir naudotis šiuos sklypu laikantis specialiųjų žemės naudojimo sąlygų.

7. Galiojančioje teismų praktikoje ne kartą pažymėta, kad sprendžiant klausimą dėl ikiteisminio tyrimo pradėjimo preliminarus duomenų atitikimas Lietuvos Respublikos baudžiamajame kodekse išdėstytų nusikalstamų veikų dispozicijoms yra būtinas (Pvz.: Panevėžio apygardos teismo 2016-03-01 nutartis byloje Nr. 1S-75-491/2016, 2017-06-13 nutartis byloje Nr. 1S-152-768/2017). Nusikaltimo ar baudžiamojo nusižengimo sudėtis – tai baudžiamajame įstatyme

numatytų objektyvių ir subjektyvių požymių, kurie apibūdina pavojingą veiką, kaip tam tikrą nusikaltimą ar baudžiamąjį nusižengimą, visuma. Tam, kad pareikštų įtarimus dėl nusikalstamos veikos padarymo, ikiteisminio tyrimo pareigūnas, prokuroras negali remtis vien tik pareiškėjo skunde, pareiškime ar pranešime išdėstytomis prielaidomis ir samprotavimais. Todėl manytina, kad ikiteisminis tyrimas nepradedamas, norint nustatyti, ar apskritai kas nors padarė kokią nors nusikalstamą veiką (nesant tokios veikos požymių).

8. Lietuvos Respublikos teisės aktai nenumato galimybės STT atstovauti pareiškėją ar kitus asmenis teisme, prokuratūroje ar kitoje valstybinėje institucijoje net esant duomenų, kad galimai yra pažeistos asmenų teisės ar teisėti interesai.

9. Pažymėtina, kad ikiteisminis tyrimas turi būti pradedamas tik esant LR BPK 166 straipsnyje nustatytiems pagrindams, t. y. gavus skundą, pareiškimą ar pranešimą apie nusikalstamą veiką arba prokurorui ar ikiteisminio tyrimo pareigūnui patiems nustačius nusikalstamos veikos požymius. Ikiteisminis tyrimas turi būti pradėtas, remiantis ne prielaidomis ar subjektyviu situacijos vertinimu, o tik esant objektyvioms aplinkybėms, rodančioms, kad galimai buvo padaryta nusikalstama veika. Ši nuostata įtvirtinta ir Rekomendacijų dėl ikiteisminio tyrimo pradžios ir jos registravimo tvarkos, patvirtintų Lietuvos Respublikos generalinio prokuroro 2008 m. rugpjūčio 11 d. įsakymu Nr. I-110 „Dėl Rekomendacijų dėl ikiteisminio tyrimo pradžios ir jos registravimo tvarkos“ (2014 m. birželio 30 d. įsakymas Nr. I-133) 47 punkte, kur nurodyta, kad, jei pareiškėjo skunde, pareiškime ar pranešime nurodyti požymiai veikos, kurią pareiškėjas klaidingai vertina kaip nusikalstamą, nurodyta veika neatitinka visų būtinų konkrečios nusikalstamos veikos sudėties požymių ar išdėstyti deklaratyvaus turinio teiginiai, grindžiami ne faktiniais duomenimis, bet samprotavimais ar prielaidomis, sprendimas atsisakyti pradėti ikiteisminį tyrimą priimamas LR BPK 168 straipsnyje nustatyta tvarka ir vienu ar keliais LR BPK 3 straipsnio 1 dalyje nustatytais pagrindais.

10. Apygardų teismai, kaip instancija, priimanti galutines neskundžiamas nutartis dėl sprendimų atsisakyti pradėti ikiteisminį tyrimą teisėtumo ir pagrįstumo, yra ne kartą konstatavę, kad nutarimas pradėti ikiteisminį tyrimą negali būti grindžiamas prielaidomis, priešingai, jis turi būti grindžiamas tik patikimais duomenimis. Baudžiamasis procesas turi prasmę tik tuomet, kai jį inicijuojant ir tęsiant yra manoma, kad bus išaiškinta nusikalstama veika ir ją padariusiam asmeniui bus pritaikyta baudžiamajame įstatyme numatyta sankcija. Procesas pradėjimas nesant tam pagrindo galėtų būti vertinamas kaip neleistinas žmogaus teisių varžymas. Todėl, net jei ir nepradėjus ikiteisminio tyrimo gautame skunde nurodytus faktus apie padarytą nusikalstamą veiką reikia vertinti kaip akivaizdžiai neteisingus arba yra aiškios LR BPK 3 str. 1 d. nurodytos aplinkybės, neatidėliojant priimamas nutarimas atsisakyti pradėti ikiteisminį tyrimą (pvz. Panevėžio apygardos teismo nutartis byloje 1S-487-185/2014).

11. Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, pareiškėjui pateikus tik prielaidas, nenustačius konkrečių faktinių nusikalstamos veikos padarymo aplinkybių (apie konkrečius asmenis bei jų veiksmus, kuriais pasireiškia nusikalstama veika, vietą, laiką, asmenis, galinčius tai patvirtinti, ir kt.), nėra pakankamo pagrindo manyti, kad I. Madevič, jos interesams atstovaujantis advokato padėjėjas M. Paškevič ar kiti asmenys galimai padarė veikas, turinčias BK 189 str. numatytų nusikalstamų veikų požymių, todėl šiuo metu nėra pagrindo pradėti ikiteisminį tyrimą Lietuvos Respublikos baudžiamojo proceso kodekso nustatyta tvarka.

Atsižvelgdamas į išdėstytas aplinkybes ir vadovaudamasis Lietuvos Respublikos baudžiamojo proceso kodekso (toliau – BPK) 3 str. 1 d. 1 p., 168 str. 1 d., nutaria atsisakyti pradėti ikiteisminį tyrimą.

Veika, dėl kurios atsisakyta pradėti ikiteisminį tyrimą

Lietuvos Respublikos baudžiamojo kodekso 189 str. 2 d. Nusikalstamu būdu gauto turto įgijimas arba realizavimas

Nustatytas administracinis teisės pažeidimas ar kituose teisės aktuose numatytas nusižengimas	
Nustatyto administracinio ar kito teisės pažeidimo medžiagą nutarta perduoti	
Kiti sprendimai, susiję su atsisakymu pradėti ikiteisminį tyrimą	
Nutarimo nuorašą nutarta išsiųsti	Mariui Žvinkliui, Lietuvos Respublikos generalinės prokuratūros Organizuotų nusikaltimų ir korupcijos tyrimo departamento vyriausiajam prokurorui
<p>Vadovaujantis BPK 168 straipsnio 5 dalimi, ikiteisminio tyrimo pareigūno nutarimas atsisakyti pradėti ikiteisminį tyrimą per 7 dienas nuo nutarimo nuorašo gavimo dienos gali būti skundžiamas prokurorui, o prokuroro nutarimas – ikiteisminio tyrimo teisėjui. Jeigu prokuroras nepanaikina nutarimo atsisakyti pradėti ikiteisminį tyrimą, jo sprendimas gali būti skundžiamas ikiteisminio tyrimo teisėjui.</p>	
Nutarimą priėmė	Vyresnysis specialistas Rolandas Olšauskas

DETALŪS METADUOMENYS

Dokumento sudarytojas (-ai)	Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnybos Administravimo valdyba 188659948, A. Jakšto g. 6, 01105 Vilnius
Dokumento pavadinimas (antraštė)	Nutarimas atsisakyti pradėti IT
Dokumento registracijos data ir numeris	2020-12-04 Nr. IBPS-V-2902694-20
Dokumento gavimo data ir dokumento gavimo registracijos numeris	–
Dokumento specifikacijos identifikavimo žymuo	ADOC-V1.0
Informacija apie būdus, naudotus metaduomenų vientisumui užtikrinti	"Registravimas" paskirties metaduomenų vientisumas užtikrintas naudojant "RCSC IssuingCA, VI Registru centras - i.k. 124110246 LT" išduotą sertifikatą "Integruotos baudžiamojo proceso informacinės sistemos, Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerija, i. k. 188601464 LT", sertifikatas galioja nuo 2019-02-28 10:53:57 iki 2022-02-27 10:53:57. Veiksmą atliko 2020-12-04 11:44:11 (GMT+02:00) Rolandas Olšauskas, Vyresnysis specialistas, Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnybos Administravimo valdyba "Registravimas" paskirties metaduomenų vientisumas užtikrintas naudojant "RCSC IssuingCA, VI Registru centras - i.k. 124110246 LT" išduotą sertifikatą "Integruotos baudžiamojo proceso informacinės sistemos, Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerija, i. k. 188601464 LT", sertifikatas galioja nuo 2019-02-28 10:53:57 iki 2022-02-27 10:53:57. Veiksmą atliko 2020-12-04 11:44:11 (GMT+02:00) Integruotos baudžiamojo proceso informacinės sistemos
Pagrindinio dokumento priedų skaičius	–
Pagrindinio dokumento priedamų dokumentų skaičius	–
Priedamo dokumento sudarytojas (-ai)	–
Priedamo dokumento pavadinimas (antraštė)	–
Priedamo dokumento registracijos data ir numeris	–
Programinės įrangos, kuria naudojantis sudarytas elektroninis dokumentas, pavadinimas	IBPS sistema, versija 1.3.8
Informacija apie elektroninio dokumento ir elektroninio (-ių) parašo (-ų) tikrinimą (tikrinimo data)	Atitinka specifikacijos keliamus reikalavimus. Visi dokumente esantys elektroniniai parašai galioja (2020-12-04 11:53:29)
Elektroninio dokumento nuorašo atspausdinimo data ir jį atspausdinęs darbuotojas	Nuorašą suformavo IBPS sistema 2020-12-04 11:53:29 Vyresnysis specialistas Rolandas Olšauskas
Medžiagos Nr.	M-7-01-00066-20